

**РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ
НА МІКРО-, МЕЗО- ТА МАКРОРІВНЯХ**

Безкоровайна Яна

студентка

Павлюк Тетяна

доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Вінниця

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Однією з першочергових проблем розвитку економіки країни та окремих її галузей є низький рівень життя населення, а саме рівень його доходів.

Для України регулювання доходів населення є надзвичайно актуальним питанням, оскільки в умовах нестабільності економічного розвитку спостерігається гостра суперечність між обмеженістю ресурсів для реалізації соціальних програм та зростаючими вимогами до кінцевого попиту як одного з головних чинників економічного зростання. Високий рівень бідності працюючого населення та відсутність середнього класу в Україні через невідповідність середньостатистичних даних реаліям проживання звичайного українця та їх неможливість забезпечити умови для життя та розвитку населення країни обумовлюють необхідність комплексного реформування механізму формування доходів населення.

На сьогодні, заробітна плата будь-якого індивіда є основним засобом його існування. Загальний рівень доходів населення в Україні упродовж останніх років базується на мінімальній заробітній платі пересічного громадянина.

Проблемами вивчення соціальної захищеності та добробуту населення в Україні займаються наступні вчені, як Баранник З., Грішнова О., Калина А., Колот А., Костриця В., Латугін В., Латік В., Мандибура та ін.

Для того, щоб надати статистичну оцінку доходам населення, досліджувалось співвідношення динамік реальної та номінальної заробітної плати пересічного громадянина України, а потім вони порівнювались між собою. За даними офіційної статистики номінальна заробітна плата за 1997-2011 рр. коливалась в межах 160 грн. у 1997 р. та 2633 грн. в 2011 році. Середній темп зростання номінальної заробітної плати за досліджуваний період становив 122,5%, а середнє значення індексу споживчих цін за цей

період склало 112,53% при середньому темпі зростання реальної заробітної плати – 123,34%. Як видно з таблиці 1, починаючи з 1997 року номінальна заробітна плата зростала великими темпами у порівнянні із зростанням реальної за обсягами. Так, цей показник у 2005 р. по відношенню до попереднього року мав найбільший темп зростання за весь досліджуваний період, який складав відповідно 136,7%, а найменший темп зростання у 2009 - 105,5%, що пояснюється негативним впливом світової економічної кризи на усі економічні показники в Україні. У 2006 році середня заробітна плата за місяць по Україні перевищила межу 1000 гривень та склала 1041,47 грн., при цьому її приріст становив 29,2% порівняно із 2005 р. У 2010 році економічна ситуація у країні набагато покращилася і темп зростання номінальної заробітної плати досяг 120%, а фактичний розмір номінальної заробітної плати на місяць перевищив межу 2000 грн., досягши відмітки 2239 гривень. Станом на 2011 рік за офіційними даними номінальна заробітна плата громадян України складала 2633 гривень [2].

Реальна заробітна плата за досліджуваний період коливалась в межах 145,6 грн. в 1997 та 2517,2 грн. в 2011 році. Найбільший темп зростання реальної заробітної плати припав на 2005 рік та склав 139,2%, це пояснюється найбільшим зростанням розміру номінальної заробітної плати та досить поміркованим темпом зростання індексу споживчих цін, що склав 110,3%. Найменше значення темпу зростання реальної заробітної плати припало на 1998 рік, що викликано низьким темпом зростання реальної заробітної плати та високим показником зростання індексу споживчих цін – 120%. Загалом протягом досліджуваного періоду розмір реальної заробітної плати, так само як і номінальної, мав тенденцію до зростання. Фактичний розмір реальної заробітної плати перетнув межу у 1000 грн. в 2007 та склав 1158,7 грн., а темп зростання реальної заробітної плати склав тоді 124,2%. Межу 2000 гривень реальна заробітна плата, як і номінальна, перетнула у 2010 році, в цей рік темп її зростання склав 120,9%.

Реальна заробітна плата за досліджуваний період коливалась в межах 145,6 грн. в 1997 та 2517,2 грн. в 2011 році. Найбільший темп зростання реальної заробітної плати припав на 2005 рік та склав 139,2%, це пояснюється найбільшим зростанням розміру номінальної заробітної плати та досить поміркованим темпом зростання індексу споживчих цін, що склав 110,3%. Найменше значення темпу зростання реальної заробітної плати припало на 1998 рік, що викликано низьким темпом зростання реальної заробітної плати та високим показником зростання індексу споживчих цін – 120%. Загалом протягом досліджуваного періоду розмір реальної заробітної плати, так само як і номінальної, мав тенденцію до зростання. Фактичний розмір реальної заробітної плати перетнув межу у 1000 грн. в 2007 та склав 1158,7 грн., а темп зростання реальної заробітної плати по відношенню до попереднього року склав тоді 124,2%. Межу 2000 гривень реальна заробітна плата, як і номінальна, перетнула у 2010 році, в цей рік темп її зростання склав 120,9% (табл.1).

Таблиця 1

Динаміка номінальної і реальної заробітної плати та індексу споживчих цін в Україні за 1997-2011 рр. [1]

Рік	Номінальна заробітна плата		Індекс споживчих цін, %	Реальна заробітна плата	
	грн.	Темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %		грн.	Темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %
1997	160,3	-	110,1	145,6	-
1998	171,8	107,2	120,0	143,2	98,3
1999	198,8	115,7	119,2	166,8	116,5
2000	230,0	115,7	125,8	182,8	109,6
2001	311,0	135,2	106,1	293,1	160,3
2002	376,0	120,9	99,4	378,3	129,0
2003	462,3	123,0	108,2	427,3	113,0
2004	589,6	127,5	112,3	525,0	122,9
2005	806,2	136,7	110,3	730,9	139,2
2006	1041,5	129,2	111,6	933,2	127,7
2007	1351,1	129,7	116,6	1158,7	124,2
2008	1806,3	133,7	122,3	1476,9	127,5
2009	1906,0	105,5	112,3	1697,2	114,9
2010	2239,0	117,5	109,1	2052,2	120,9
2011	2633,0	117,6	104,6	2517,2	122,7

Незважаючи на позитивні показники зростання номінальної заробітної плати в Україні, говорити про високий рівень життя її населення не доводиться, оскільки показники реальної заробітної плати мають надто повільні тенденції до зростання, а варіація верхньої та нижньої межі, якої сягає на місяць заробітна плата громадян становить від 1118 грн. до 20 000 грн.

Отже, підвищення показників економічного добробуту громадян є головним завданням будь-якої держави, що прагне до стабільності та процвітання.

Список використаних джерел

1. Світовий банк : офіц. сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: www.worldbank.org (дата звернення 12.12.2013 р.). — Назва з екрана.
2. Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати : Верховна Рада України; Закон від 20.10.2009 № 1646-VI : Закон України від 20 жовтня 2011 р. : за станом на 1.12.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1646-17> (дата звернення 12.12.2013 р.). — Назва з екрана.